

Теләк һәм бердәмлек булганда сүнәп бара торган авылга да жан оерегә була икән. Бу авыл мине халкы, табигате, саф һавасы белән җәлеп итте. Биредә заманында авыл горләп яшәгән, хәтта сыер котвләре дә булган.

Шулай, авылларынын гомерен озайтып торучылар турында, ягъни Темниковский районындагы Енаково-Янак татар авылы һәм халкы турында сүзәбез. Әлеге авыл шул районнын Аксәль авыл жирлегенә керә. Шуструй елгасында урнашкан. “Пенза губернасы торак урыннары исемлеге” ндә (1869) Енаково Краснослободск оязенен 19 йортлы казна авылы дип язылган. Бүген әлеге авылда мәчете белән утыз оч йорт бар һәм биредә барлыгы 6-7 йортта унлап кеше кыш чыгарга кала.

Авылнын атамасы Россия Дәүләтенен Коньяк-кончыгыш чигендәге Темников засечная сызыгындагы йомышлы кешеләр Енакеевлар торак пунктнын хужалары булган. Мамлей - Алтын Урдадан Россиягә хезмәткә күчкән морзанын исеме. Мамлей морзасынын улы Енак үз вакытында Темников морзаларынын гаскәр башлыкларынын берсе дип сакналган, хәзерге Темников районында гына түгел, ә Касыйм һәм Выкса тирәсендә дә зур жир биләмәләре булган. Ул Енаково авылына нигез салган дип язылган күп кенә тарихи чыганаclarда. Енак морза Мамлеевныкы булган жирләр 1627 елда анын дүрт улы - Сюнгали, Сюмбай, Ембай һәм Аюкай морзалары арасында бүленә. Алга таба Мамлеевлар нәселе бик тиз үсә, утарлары бүленә һәм кечерәя. Шуна күрә алар Мамлеев морзасы Енактан мирас итеп алынган биләмәләргә, ваклап сатылган биләмәләргә остәп, патшадан остәмә жирләр алганнар. Бүген шушы морзалар нигезен югалтмыйча (әлеге авылда күбесе Мамлеев фамилиясен йортә) авыл очен яшиләр һәм тырышып эшлиләр. Шулай, 2 августта авыл урамы чокырларын олешчә үз кочләре белән ремонтлаганнар, ә агачлардан арыну субботнигы 17 августта оештырганнар. Әлеге чараны топ оештыручыга, Руслан Булгаковка аерым рәхмәтне юллыйлар. Тагы активларны да әйтеп китәсем килә: ул – Марат Авзал улы Мамлеев, Ильнур Равил улы Кугушев һәм башкалар. Тумышы белән Янак авылыннан, бүген Санкт-Петербуркта гомер итүче, татарча китап укучылар онлайн марафонында жинүче дипломы белән бүләкләнгән Исмагыйль Ибраһим улы Мамлеев саф татарча, үзәбезчә ВК сайтларында болай дип яза: “Бик зур рәхмәт барыгызга, кадерле авылдашларым.” Әйтеп китәргә кирәк, әлеге авылда туып үскәннәрне язмыш Питер, Мәскәв якларында яшәтсә дә, рухи, матди ярдәмнәрен авыл кирәк-яракларына жибәреп торалар. Кендек каны тамган якларын онытмыйлар. Шулай, сүнәп килгән авылларын яшәтү очен Самообложение программасына да керергә акча жыялар. Әлеге чарада актив Авзаль Фатих улы Мамлеев, Нюрия Шекюр кызы Мамлеева, Ряшидә Алим кызы Мамлеева. Тырыш кешеләрнен эшләре ун булсын! Шулай булгач, Янак авылынын киләчәге ометле.

Енаково авылынын сайтын алып барган Гульнара Наиль кызы Кугушевага рәхмәтемне

белдерәм.□

Наилә НАСЫРОВА